

РЕЦИДИВНА ЗЛОЧИННІСТЬ

Перш за все, необхідно зауважити, що успіхи в боротьбі з рецидивною злочинністю залежать від того, наскільки успішно ми будемо боротися зі злочинністю в цілому, зі злочинністю неповнолітніх, з пияцтвом, алкоголізмом, наркоманією та бродяжництвом.

Щоб успішно боротися з рецидивною злочинністю, необхідно поліпшити наше кримінальне законодавство. Напевно, людина, яка вчинила втретє крадіжку, не повинен нести таке ж кримінальне покарання, як і той, хто втретє зазіхає на людське життя. Названі злочини виключають його право жити вільно серед вільних людей, оскільки він представляє для них надзвичайну небезпеку. Такі люди не можуть бути помилувані.

Зрозуміло, що багато зусиль доведеться зробити для поліпшення роботи виправних установ. Безперечно, якщо порівнювати сучасну виправну систему з радянською, зроблений колосальний крок вперед: змінилася сама атмосфера в подібних установах, зросло взаєморозуміння між засудженими та адміністрацією, відбувається менше конфліктів, розширюються зв'язки засуджених з соціальною середовищем, і в результаті в місцях позбавлення волі з року в рік знижується насильницька злочинність.

Однак становище у виправних установах в цілому ще не можна визнати цілком задовільним з точки зору перевиховання злочинців, - ще не склалися стосунки партнерства, взаємної довіри між засудженими та представниками адміністрації, є істотні прогалини в області диференційованого і індивідуалізованого впливу на осіб, які відбувають покарання. Як вже зазначалося вище, співробітники адміністрації погано володіють педагогічними та психологічними методами впливу на засуджених, далеко не завжди вміють встановлювати з ними довірчі відносини.

Необхідно повести рішучу боротьбу з приниженням і знущаннями. В даному випадку роз'яснювальна робота повинна поєднуватися із застосуванням заходів кримінального примусу до тих, які принижують інших, піддають їх насильству і т.д.

Особлива проблема - виправлення злочинців, які страждають розладами психіки. Перш за все, виховні заходи повинні бути з'єднані з лікувальними, психіатр повинен брати активну участь в індивідуальній роботі із засудженими. Таке поєднання різномірних заходів з особливою увагою до сфери нездорової психіки буде всіляко сприяти індивідуалізації покарання та економії репресії. Засуджені з психічними аномаліями аж ніяк не повинні бути виключені з життя, вони об'єктивно більше потребують допомоги суспільства і держави, ніж здорові люди. Застосування до них поряд з кримінальним покаранням специфічних і лікувальних виховних заходів відповідає закономірному для правового суспільства, комплексному підходу до виховання.

Поведінка людини багато в чому залежить, як відомо, від його кола спілкування. Дослідження показало, що із засудженими, що характеризуються позитивно, контактували переважно психічно здорові люди. Ось чому адміністрації виправних установ так важливо постійно стежити за тим, з ким спілкуються особи, які мають психічні аномалії. Відповідно до рекомендацій лікарів для них має бути створений особливий режим, при якому робота, побут, спілкування з засудженими та адміністрацією місця позбавлення волі не тільки не викликали б загострень їхнього психічного стану та вчинення антигромадських дій, а й сприяли, якщо дозволяє сам характер патології, її лікуванню. Саме таке вирішення питання максимально відповідає гуманістичним принципам виконання покарань. Дуже важливо забезпечувати психологічну сумісність таких засуджених з іншими злочинцями, своєчасно вживати заходів до усунення конфліктних ситуацій. [1, с.74]

Взагалі основними засобами педагогічного процесу у виправних установах є:

- Режим як встановлений порядок виконання покарання;
- Праця (виховання засудженого в активній трудовій діяльності);
- Виховна робота, заснована на знанні психології засудженого з використанням досягнень сучасної психології, особливо виправної (пенітенціарної);

- Загальноосвітній рівень навчання, вища освіта та професійна підготовка;
- Робота самодіяльних організацій засуджених;
- Заходи впливу громадських організацій та церковних діячів, їх безпосередню участь у житті засудженого та його виправленні;
- Вплив соціального середовища, в тому числі засобів масової інформації.

До числа недоліків у роботі виправних установ слід віднести недостатню ефективність роботи з підготовки засуджених до життя на волі. Мова йде не тільки про психологічну підготовку, а й про надання необхідної матеріальної допомоги, допомоги в пошуку роботи та житла. У результаті багато звільнених залишаються сам-на-сам зі своїми проблемами.

Повторне вчинення злочинів часто може бути пов'язане з труднощами пристосування людей, що відбули покарання, до умов життя на волі. Під час відбування покарання в місцях позбавлення волі у засуджених звужується вибірковість поведінки, вони позбавляються можливості самостійно вирішувати багато завдань. Причому чим довший термін перебування засудженого в таких умовах, тим більш стійкий стереотип поведінки, відповідний тюремної обстановці, складається в його психіці. Після звільнення людина змушена адаптуватися до мікросередовища, яке суттєво відрізняється за своїм соціальними характеристиками від того середовища, в якій вона перебувала до цього в колонії. Не можна не враховувати і психологічний бар'єр, який може виникнути між особою і її новими знайомими.[2, с. 24]

Взагалі, в роботу із звільненими від покарання слід внести значні нововведення і корективи. В першу чергу було б корисно створити спеціальну постпенітенціарну службу, на яку можна було б покласти обов'язки і з підготовки конкретних засуджених до звільнення, і з надання їм допомоги і підтримки протягом першого періоду (скажімо, до одного року) життя на волі. Крім цього, в обов'язки цієї служби можна поставити допомогу в медичному обслуговуванні, вирішення побутових проблем, здійснення адміністративного нагляду. Як вже говорилося вище, рецидивній злочинності можуть сприяти наркоманія, алкоголізм, пияцтво, бродяжництво. Тому попередження цих антигромадських явищ має істотне значення для боротьби з рецидивом злочинів. Особливо важлива превентивна робота щодо представників так званого асоціальної типу рецидивістів.

Список використаних джерел:

1. Кримінальне право України. Бажанов М. І
2. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник / Фріс П. Л.